

Edukacja Jutra. Edukacja w społeczeństwie wiedzy. Red. nauk. K. Denek, A. Kamińska, W. Kojs, P. Oleśniewicz. Sosnowiec 2010. 8. Olszewska B. *Aktywizacja zawodowa z perspektywy niepełnosprawnych studentów.* W: *Edukacja Jutra. Edukacja w społeczeństwie wiedzy.* Red. nauk. K. Denek, A. Kamińska, W. Kojs, P. Oleśniewicz. Sosnowiec 2010.

УДК 796.015.842(497.12)

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA VO VZDELÁVANÍ DETÍ MATERSKÝCH A ZÁKLADNÝCH ŠKÔL V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Bernátová R., Vadašová B.

Prešovská univerzita v Prešove, Prešov, Slovenská republika

1 Úvod

Dnešná moderná spoločnosť je konfrontovaná s rastúcou mierou nezdravého spôsobu života asociovaného s poklesom pohybovej aktivity a konzumáciou energeticky nevyváženej stravy, čo vedie k zhoršovaniu zdravotných ukazovateľov populácie v každom veku. Pohyb patrí k základným prejavom života človeka. V súčasnosti žijeme ale v podmienkach pretechnizovanej spoločnosti, ktorá pohyb obmedzuje na minimum. Telesná inaktivita, resp. sedavý spôsob života sa stávajú narastajúcim zdravotným problémom už u detí a mládeže. Pritom dostatočný objem pohybovej aktivity v ich životnom štýle je jednou zo základných životných potrieb nutnou nielen pre ich harmonický telesný rast a vývin, ale aj pre upevňovanie zdravia. Pohybová aktivita detí a mládeže závisí nielen od možností, ale s postupujúcim vekom aj od ich záujmov a motivácie (Zanovitová, Zanovít a Bendíková 2011). Množstvo spontánneho pohybu, ktoré u zdravého dieťaťa v predškolskom veku takmer vyplňuje všetok jeho čas, postupne s vekom klesá, ale býva často dopĺňovaný pohybom riadeným. Túto zmenu je možné do určitej miery považovať za prejav biologického zrenia. Pokiaľ ale pokles spontánnej pohybovej aktivity je väčšieho rozsahu, je nutné tomu zabrániť, pretože rozsah energetického výdaja pohybom, či už spontánnym alebo riadeným, by nemal klesať (Máček 2011). Najväčší pokles pohybovej aktivity sa objavuje pri prechode zo základnej školy na strednú školu. Spontánna pohybová aktivita klesá v období adolescencie, hlavne u dievčat po 14. roku a u chlapcov medzi 16. – 18. rokom (Zanovitová, Zanovít a Bendíková 2011).

Súčasný moderný životný štýl síce v mnohom uľahčuje život, ale zároveň paradoxne vyvoláva už v detskom veku mnohé zdravotné oslabenia vyplývajúce práve z nedostatku pohybových podnetov a z dlhodobého zotrvania v statických polohách. Ich následkom je nielen nárast prevalencií nadhmotnosti a obezity, ktoré sú asociované so širokou škálou zdravotných rizík, ale je badateľný aj pokles telesnej zdatnosti, pohybovej výkonnosti a nárast porúch držania tela, ktoré sa najčastejšie objavujú v obdobiach rastových akcelerácií – na začiatku školskej dochádzky a pred pubertou. Vysvetľuje sa to tým, že v školskom veku sa výrazne mení pohybový režim dieťaťa (Šeráková 2006). Prevažujú v ňom obmedzenia nad stimuláciami k pohybovej aktivite (Mikuláková a Andraščíková 2008). Tieto vyjadrenia potvrdzuje fakt, že v súčasnej dobe sa neustále zvyšuje počet žiakov s nesprávnym držaním tela (Zanovitová, Zanovít a Bendíková 2011). Fialová, Flemr, Marádová a Mužík (2015) uvádzajú, že zdravotne oslabené dieťa potrebuje väčšie množstvo spontánnych a cielene zameraných pohybových aktivít než zdravé dieťa. Z aspektu vyššie uvedeného je dôležité už v útlom detskom veku pestovať pozitívny vzťah k pohybovej aktivite, ktorá by sa mala stať prirodzeným celoživotným návykom. V tomto smere má okrem aktívneho prístupu rodičov, ktorí vedú deti k pohybovo orientovanému tráveniu voľného času, nezastupiteľnú úlohu aj školské prostredie.

Vyučovacím predmetom telesná a športová výchova ako súčasť komplexného vzdelávania

v problematike zdravia smeruje na jednej strane k poznaniu vlastných pohybových možností a záujmov na strane druhej k poznaniu účinku konkrétnych pohybových činností na telesnú zdatnosť, duševnú a sociálnu pohodu. Pohybové vzdelávanie postupuje od spontánnej pohybovej činnosti žiakov k činnosti riadenej a výberovej, zmyslom ktorej je získať schopnosť samostatne ohodnotiť úroveň svojej telesnej zdatnosti a zaradiť do denného režimu pohybové činnosti pre uspokojovanie vlastných pohybových potrieb a záujmov, ako aj pre zabezpečenie optimálneho rozvoja telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti a v neposlednom rade aj pre podporu zdravia. Predpokladom pre osvojovanie pohybových zručností je v základnom vzdelávaní žiakov zážitok z pohybu a z komunikácie pri pohybe (Fialová, Flemr, Marádová a Mužík 2015). V telesnej výchove je veľmi dôležité motivačné hodnotenie žiakov, ktoré vychádza z individuálnej telesnej konštitúcie a je založené na posudzovaní osobných výkonov každého jednotlivca a ich zlepšovaní – bez paušálneho porovnávania žiakov podľa výkonových noriem, ktoré neberú do úvahy rastové a genetické predpoklady a aktuálny zdravotný stav žiakov. Charakteristické pre pohybové vzdelávanie je rozpoznávanie a rozvíjanie pohybového nadania, ktoré predpokladá diferenciáciu činností i hodnotení výkonov žiakov. Nemenej dôležité je odhaľovanie zdravotných oslabení žiakov a ich následná korekcia (Fialová, Flemr, Marádová a Mužík 2015). Zvýšená pozornosť zo strany telovýchovného pedagóga by sa mala venovať zdravotne oslabeným a motoricky menej disponovaným žiakom (Antala a kol. 2012).

Aktuálne trendy podpory zdravotne orientovanej pohybovej aktivity sú dôsledkom zvýšeného výskytu obezity a rôznych ochorení už u detí a mládeže. Preto sa v súčasnosti v školách ustupuje od výkonovo orientovanej školskej telesnej výchovy a ciele smerujú skôr k zážitkovej telesnej výchove a k užšiemu prepojeniu telesnej výchovy a zdravia (Antala a kol. 2012). Školy majú možnosť prispôbiť obsah vyučovania podmienkam školy a záujmom žiakov. Na základe dotazníkového prieskumu realizovaného autormi Antala a kol. (2012) u 817 žiakov 2. stupňa základných škôl z 39 škôl Slovenskej republiky vyplynulo, že vyučovací predmet telesná a športová výchova žiaci považujú zväčša za obľúbený a nenáročný, ale zároveň uviedli, že sú na predmet iba priemerne motivovaní. Z intersexuálneho hľadiska chlapci majú predmet vo väčšej obľube, považujú ho za významnejší, sú naň viac motivovanejší i nadaní, viac sa na hodinách snažia ako dievčatá. Zároveň ho vnímajú aj ako menej náročný predmet. Z analýzy prieskumu vyplynulo, že k najobľúbenejším pohybovým činnostiam tak u chlapcov, ako aj u dievčat v rámci hodín telesnej a športovej výchovy patria športové hry (Bebčáková 2012). Jednou z hlavných príčin nezájmu žiakov o cvičenie na hodinách telesnej a športovej výchovy je aj ich málo atraktívny obsah (Medeková 2012). Žiaci oboch pohlaví uviedli záujem napríklad o cyklistiku, plávanie, tenis. U dievčat k preferovaným aktivitám patrilo taktiež korčuľovanie (in-line), bedminton, moderné tance, u chlapcov zasa kondičné posilňovanie (Šimonek 2012). Z uvedeného vyplýva, že nepotrebné neustále inovovať a zatriktívňovať výučbu telesnej a športovej výchovy, najmä pre dievčatá, zaradovaním pohybových a športových činností, o ktoré majú väčší záujem.

2 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

Problematika zdravia a pohybu je v rámci štátneho vzdelávacieho programu v slovenských školách súčasťou vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb. Predprimárne vzdelávanie sa realizuje v materských školách, kde sú vzdelávané deti od troch do šiestich rokov. Po dovŕšení šiesteho roka deti nastupujú do základnej školy, ktorá je deväťročná a má dva stupne, a to 1. stupeň (primárne vzdelávanie) a 2. stupeň (nižšie stredné vzdelávanie). 1. stupeň tvoria prvé štyri ročníky základnej školy, 2. stupeň 5. až 9. ročník základnej školy. V rámci primárneho a nižšieho stredného vzdelávania sa vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb realizuje vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motori-

ku. Súčasťou tematických okruhov tohto predmetu je aj problematika zásad zdravého životného štýlu a významu pohybu pre zdravie. Predmet telesná a športová výchova vyučuje v každom ročníku v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní v časovej dotácii dve vyučovacie hodiny týždenne (jedna vyučovacia hodina má trvanie 45 minút).

2. 1 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb v predprimárnom vzdelávaní

Hlavným cieľom vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb v predprimárnom vzdelávaní je poskytovať deťom základné informácie súvisiace so zdravím a súčasne prostredníctvom vhodných telesných cvičení viesť dieťa k osvojeniu a zdokonaľovaniu pohybových schopností a zručností (Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, 2016, s. 19). Každá vzdelávacia oblasť v predprimárnom vzdelávaní je rozpracovaná do troch častí, a to do obsahového, výkonového štandardu a evaluačných otázok. Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb v predprimárnom vzdelávaní je štruktúrovaná do troch tematických okruhov, a to:

- Zdravie a zdravý životný štýl,
- Hygiena a sebaobslužné činnosti,
- Pohyb a telesná zdatnosť.

Obsahovým zameraním prvého tematického okruhu je problematika zdravia a významu pohybu pre zdravie človeka. Dieťa predškolského veku získava elementárne informácie o význame pohybu pre zdravie, o prejavoch choroby a o jej prevencii, o zásadách pre zdravie prospešného stravovania, o význame pitného režimu, o zásadách správneho držania tela v sede a v stoji. Učiteľka realizuje s deťmi telesné cvičenia zamerané na rozvoj kondičných a koordinačných schopností, zdravotné cvičenia zamerané na správne držanie tela a rôzne relaxačné a uvoľňovacie cvičenia (Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, 2016, s. 93 – 97).

Štátny vzdelávací program umožňuje učiteľkám materských škôl realizovať pohybové a relaxačné cvičenia aj viackrát denne. Výsledky dotazníkového prieskumu, ktorý realizovala Miňová (2014) ukázali, že 58,8 % učiteľiek realizuje pohybové a relaxačné cvičenia raz denne a 41,2 % ich realizuje viackrát denne.

Na rozvíjanie telesnej zdatnosti sa v najväčšej miere podieľa tretí tematický okruh s názvom Pohyb a telesná zdatnosť. Deti predškolského veku si osvojujú a zdokonaľujú správnu techniku lokomočných pohybov (pomalý a rýchly beh, beh cez prekážky, beh zo štartu do cieľa), precvičujú si skoky, rôzne techniky lezenia, preliezania, manipulujú s náčiním, napr. s loptou, švihadlom, učia sa rôzne jednoduché akrobatické zručnosti, ako napr. stoj na jednej končatine, lastovičku, kotúľ vpred, chôdzu i beh po lavičke. S podporou demonštrácie deti imitujú aj tanečné kroky, napr. krok poskočný, krok prísuný na hudobný sprievod. Obsahom tohto tematického okruhu sú aj turistické prechádzky, ktoré deti najčastejšie absolvujú pri pobyte vonku s cieľom zvládnuť súvislú chôdzu primeraného trvania bez únavy alebo vyčerpania (Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, 2016, s. 93 – 97).

2. 2 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb v primárnom vzdelávaní

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb v primárnom vzdelávaní (v 1. až 4. ročníku základnej školy) je obsahovo zameraná na problematiku zdravého životného štýlu, starostlivosti o zdravie a pohybovú aktivitu. Vyučovaci predmet telesná a športová výchova je v primárnom vzdelávaní orientovaný predovšetkým na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie žiakov mladšieho školského veku, čím prispieva k upevňovaniu ich zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti (Štátny vzdelávací program. Telesná a športová výchova, 2014, s. 2).

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb je členená do troch tematických okruhov (Štátny vzdelávací program. Telesná a športová výchova, 2014, s. 2):

- Zdravie a zdravý životný štýl,

- Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť,
- Športové činnosti pohybového režimu.

V rámci tematického okruhu Športové činnosti pohybového režimu sa žiak učí pomenovať a používať základné povely a vykonať základné polohy tela a jeho častí, osvojuje si základné pohybové zručnosti ako je napríklad zvládnutie techniky behu, skoku do diaľky alebo tenisovou loptičkou, oboznamuje sa so základnými akrobatickými, hudobno – pohybovými, tanečnými, psychomotorickými a zdravotne orientovanými cvičeniami, ako aj manipulačnými, športovými a pohybovými hrami. V neposlednom rade vie zvládnuť základné pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít ako je plávanie, lyžovanie, korčuľovanie a turistika (Štátny vzdelávací program. Telesná a športová výchova, 2014).

Vyučovací predmet telesná a športová výchova patrí k obľúbeným vyučovacím predmetom v primárnom vzdelávaní. Výsledky nami realizovaného prieskumu v roku 2015 na vzorke 89 žiakov 4. ročníka základnej školy ukázali, že telesná a športová výchova bola najobľúbenejším vyučovacím predmetom v primárnom vzdelávaní u 26 žiakov, ale len pre 4 žiakov bola naopak najmenej obľúbeným vyučovacím predmetom. Podobný prieskum sme realizovali aj v roku 2012 na vzorke 101 žiakov primárneho vzdelávania. Aj v tomto prieskume najobľúbenejším vyučovacím predmetom bola telesná a športová výchova, označilo ju 30 žiakov, na druhom bola matematika, označilo ju 25 žiakov a na treťom bol slovenský jazyk a literatúra, označilo ho 24 žiakov (Bernátová–Kochová 2013).

2. 3 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb v nižšom strednom vzdelávaní

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb v nižšom strednom vzdelávaní, ktorú tvorí 5. až 9. ročník základnej školy, vytvára priestor pre uvedenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb (Štátny vzdelávací program. Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy, 2015, s. 9). Vyučovací predmet telesná a športová výchova poskytuje žiakom staršieho školského veku základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiaci si osvojujú pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň získavajú vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie najmä na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite (Štátny vzdelávací program. Telesná a športová výchova – nižšie stredné vzdelávanie, 2014, s. 2).

Vzdelávací štandard vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova pre nižšie stredné vzdelávanie sa člení do štyroch tematických okruhov (Štátny vzdelávací program. Telesná a športová výchova – nižšie stredné vzdelávanie, 2014, s. 2):

- Zdravie a jeho poruchy,
- Zdravý životný štýl,
- Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť,
- Športové činnosti pohybového režimu.

Tematický okruh Športové činnosti pohybového režimu tvoria základné tematické celky, a to atletika, základy gymnastických športov, športové hry a sezónne pohybové činnosti (plávanie, zjazdové a bežecké lyžovanie, cvičenia v prírode) a povinne voliteľné tematické celky ako napríklad menej známe športové hry – bejzbal, softbal, ringo a pod. a pohybové aktivity ako korčuľovanie, in-line korčuľovanie, snowboarding, cvičenie v posilňovni, ľadový hokej, tance a iné. V každom ročníku je povinný aspoň jeden povinne voliteľný tematický celok, pričom škola môže zaradiť len tie pohybové činnosti, na ktoré má vytvorené podmienky kvalifikovaného učiteľa, o ktoré majú žiaci záujem a pri ich vyučovaní sú dodržané bezpečnostné predpisy (Štátny vzdelávací program. Telesná a športová výchova – nižšie stredné vzdelávanie, 2014, s. 2).

3 Záver

Vzhľadom na rastúcu preferenciu sedavého spôsobu života školákmi a preukázateľné benefity pohybovej aktivity na zdravie človeka a v prevencii neinfekčných civilizačných

ochorení je potrebné neustále zvyšovať záujem detí a mládeže o pohybovú aktivitu. Vyučovací predmet telesná a športová výchova je z pohľadu priameho ovplyvňovania zdravia detí a mládeže najdôležitejší vyučovací predmet. Okrem výchovno- vzdelávacieho poslania je potrebné vnímať tento predmet v kontexte životného štýlu ako prostriedok na upevnenie zdravia. Všeobecným cieľom predmetu telesná a športová výchova je umožniť žiakom osvojiť si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti na primeranej úrovni, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, všeobecnú pohybovú výkonnosť a telesnú zdatnosť. Zároveň prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity dbať o zdravie a vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite. Samozrejme, že súčasný počet hodín telesnej a športovej výchovy v základných školách v rozsahu dvoch vyučovacích hodín týždenne nie je optimálny. Jednou z možností zvýšenia pohybovej aktivity žiakov je ponuka atraktívnejších pohybových krúžkov realizovaných v školách v popoludňajších hodinách. Nevyhnutným predpokladom udržiavania a zvyšovania záujmu žiakov o predmet telesná a športová výchova je zabezpečiť jeho kvalifikované vyučovanie, zlepšiť materiálne a priestorové vybavenie škôl, zatriktívniť výučbu využívaním inováčných metód, zážitkových foriem a spestrením ponuky pohybových aktivít, o ktoré majú žiaci najväčší záujem. V neposlednom rade je potrebné zohľadňovať individuálne pohybové predpoklady žiakov a venovať zvýšenú pozornosť aj zdravotne oslabeným žiakom.

Bibliografia. 1. ANTALA, B. a kol., 2012. *Telesná a športová výchova v názoroch žiakov základných a stredných škôl*. Bratislava: Národné športové centrum a Fakulta telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-89324-09-5. 2. BEBČÁKOVÁ, V., 2012. Spokojnosť žiakov s obsahom telesnej a športovej výchovy. In: ANTALA, B. a kol. *Telesná a športová výchova v názoroch žiakov základných a stredných škôl*. S. 65-74. Bratislava: Národné športové centrum a Fakulta telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-89324-09-5. 3. BERNÁTOVÁ, R. a H. KOCHOVÁ, 2013. *Informačné a komunikačné technológie v primárnom prírodovednom vzdelávaní* [elektronický zdroj]. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove [cit. 10.03.2019]. ISBN 978-80-555-0995-2. Dostupné z: <http://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Bernatova7>. 4. FIALOVÁ, L., L. FLEMR, E. MARÁDOVÁ a V. MUŽÍK, 2015. *Vzdelávacia oblasť Človek a zdravie v súčasnej škole*. Praha: Univerzita Karlova. Nakladateľstvo Karolinum. ISBN 978-80-246-2885-1. 5. MÁČEK, M., 2011. Pohybová aktivita a šport v detském veku. In: M. MÁČEK, J. RADVANSKÝ et al. *Fyziológia a klinické aspekty pohybové aktivity*. Praha: Galén, s. 127-140. ISBN 978-80-7262-695-3. 6. MEDEKOVÁ, H., 2012. Príčiny nezájmu a dôvody necvičenia žiakov na hodinách telesnej a športovej výchovy. In: ANTALA, B. a kol. *Telesná a športová výchova v názoroch žiakov základných a stredných škôl*, s. 94-112. Bratislava: Národné športové centrum a Fakulta telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-89324-09-5. 7. MIKULÁKOVÁ, W. a Š. ANDRAŠČÍKOVÁ, 2008. Chybné držanie tela detí v mladšom školskom veku. In: *Telesná výchova a šport, zdravie a pohyb*: zborník referátov z 2. ročníka konferencie učiteľov telesnej výchovy; 25. apríla 2008; Prešov [online]. Prešov: Metodicko-pedagogické centrum, s. 117-21 [cit. 27.03.2019]. Dostupné z: <https://docplayer.org/20845211-Zbornik-referatov-z-2-rocnika-konferencie-ucitelov-telesnej-vychovy-usporiadaneho-metodicko-pedagogickym-centrom-bratislava-a-p.html>. 8. MIŇOVÁ, M., 2014. Perceptuálno-motorická oblasť v materskej škole. In: *Teória a prax telesnej výchovy v materskej škole*. Prešov: PF PU v Prešove a Slovenský výbor Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu, s. 74-85. ISBN 978-80-555-1168-9. 9. ŠERÁKOVÁ, H., 2006. Aktuální poznatky k problematice vadného držení těla. In: *2. konference ŠKOLA A ZDRAVÍ PRO 21. STOLETÍ* [online]. Brno: Masaryková univerzita [cit. 2019-03-26]. Dostupné z: http://www.ped.muni.cz/z21/puv/sbornik_06/pdf/059.pdf. 10. ŠIMONEK, J., 2012. Preferencia pohybových a športových aktivít pre obsah telesnej a športovej výchovy. In: ANTALA, B. a kol. *Telesná a športová výchova v názoroch žiakov základných a stredných škôl*. S. 75-93. Bratislava: Národné športové centrum a Fakulta telesnej výchovy a športu Univerzity

Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-89324-09-5. 11. ZANOVITOVÁ, M., I. ZANOVIT a E. BENDÍKOVÁ, 2011. Zdravie a stav oporno-pohybového systému u adolescentov. In: **KONTAKT. Vol. 13, Issue 3, pp. 356-366.** ISSN 1804-7122. 12. *Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách*, 2016. [online]. Bratislava: Štátny pedagogický ústav [cit. 10. 03. 2019]. Dostupné z: http://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/statny-vzdelavaci-program/svp_materske_skoly_2016-17780_27322_1-10a0_6jul2016.pdf. 13. *Štátny vzdelávací program. Primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy*, 2015. [online]. Bratislava: Štátny pedagogický ústav [cit. 11. 03. 2019]. Dostupné z internetu: http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/svp_pv_2015.pdf. 14. *Štátny vzdelávací program. Telesná a športová výchova – primárne vzdelávanie*, 2014. [online]. Bratislava: Štátny pedagogický ústav [cit. 12. 03. 2019]. Dostupné z: http://www.statpedu.sk/files/sk/svp/inovovany-statny-vzdelavaci-program/inovovany-svp-1.stupen-zs/zdravie-pohyb/telesna-sportova-vychova_pv_2014.pdf. 15. *Štátny vzdelávací program. Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy*, 2015. [online]. Bratislava: Štátny pedagogický ústav [cit. 13. 03. 2019]. Dostupné z: http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/svp_nsv_6_2_2015.pdf. 16. *Štátny vzdelávací program. Telesná a športová výchova – nižšie stredné vzdelávanie*, 2014. [online]. Bratislava: Štátny pedagogický ústav [cit. 12. 03. 2019]. Dostupné z: http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/telesna-a-sportova-vychova_nsv_2014.pdf

УДК 796.011.3

POSTAWA TWÓRCZA JAKO ELEMENT PODSTAWOWYCH KOMPETENCJI ZAWODOWYCH PRZYSZŁYCH NAUCZYCIELI WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Ewa Świerczek, Beata Gawłowska

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu, Polska
State University of Applied Sciences in Racibórz, Polish

Tematyka dotycząca kompetencji nauczycieli wychowania fizycznego to problem, który jest niezwykle ważny w procesie zmian edukacyjnych zachodzących we współczesnej szkole. Różnorodne sytuacje, dynamicznie zmieniające się warunki pracy każdego nauczyciela powodują, że oczekiwania społeczne i edukacyjne wobec pedagogów idą szczególnie w kierunku kształtowania postawy twórczej. Analiza tekstów i prac naukowych pozwala zauważyć, że najczęstsze określenia pod adresem pedagogów to nauczyciel kreator, twórczy nauczyciel, postawa twórcza nauczyciela... Określenia takie, wyraźnie wskazują na tendencje we współczesnej pedagogice.

Słowa kluczowe: kompetencje, nauczyciel wychowania fizycznego, postawa twórcza.

A creative attitude as an element of professional competence of future teachers of physical education

The topic of the competences of physical education teachers is a problem which is extremely important in the process of educational changes taking place in a modern school. The various situations, dynamically changing conditions of working each teacher cause that social and educational expectations towards pedagogues go especially towards a creative attitude. The analysis of texts and scientific papers makes it possible to note that the most common terms for teachers are the creator, the creative teacher, the creative